

ՄԷՃՄՐՈՒԱԹԸ

ՍԵՆԵՆԻ ԲԵՆԻՆ	120
ԱԿՐԸ ԿՈՆԸՐԸ	61
ՍԵՆԵՆԻ ԲՈՒՄԻԱ ԻՆԴՐԵՐԻ	30
ՇԵՆԻՐ ԲՈՒՄԻԱ	80

ՏԵՐԸ ԽՈՒՆԵՔ ԻՆՏԵՐՆԱԿԱՆ ԿՈՆԸՐԸ
ՆԱԳԵՐԻՄԱՆ ԴԻՐԵՐԻՆԻ ԽՈՒՄԻԱ
ԻՆԴՐԸ 8- ԹՈՒ ԱՅՆԱՆԱԿԱՆ ԴԻՐԵՐԻՆԻ

ԱՍԻՐԱՆԵ 21 ՓԵՏՐՎԱՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երկրորդ փուլի, տուն կիսե, Ենի Թրանսլի Թեմաթոսունտա, միլիթիմիլ Համադգեաց նամ գըզլար մեքթեպի մենթաթունա օլա-րագ, Թրանսլի գումարաթ Թա-րաթունտան Լա Սիկալ է Լա Թուրմի նամ օրեյա գումար կիւզեմէ իմրա խոխիլ, վէ Պ. Արաման էֆենտի Թարաթունտան տախի « Դարբինք Ունադադարք » նամ գասիտէ ի-րատ օլունմուշ, վէ կերեք ագթեօր-լէր վէ ագթիւլէր, վէ կերեք միւ-մալիլէյ Արաման էֆենտի պիտտե-ֆաթ ալգըլանմիլլար տըր :

Իշպու միւնասիպեթլէ, Թեմաթո-նուն լօժարըյա սալատա միլիթի-միլլաթն վէ էմանիպտէն խալի միւ-թեպէր զեվաթ վէ ֆամիլեալար հա-զըր պուլունարագ, մեքթիլ Թե-չեպալիսի մեարիֆթեթլէրիլ Թեչ-վիդէ հիմմէթ իթտիլլէրիլտէն, հա-սըլաթը վագըրանն միգտարը քի-ֆաեթտէ օլունշ օլմար մեմուշ տըր :

(Թեչկըրաֆ համաթիսաթը իշին սոն սահիֆէեթ միւրաճաթ օլունա :)

ՊԱՍԳ ԷՍԲԵՐԻԱԼ ՕԹԹՈՍԱՆՆ

ԻԱՆՆ ՏԵՐ

Շարք տէմիր Եօլարը իքրամիեթի Թահիլաթ գումարըն կեչեմէ տե-ֆաթի քեչիտէսի իշին պու կիւնտէն իթիպարէն հէր կիւն ալաֆրանկա սա-աթ 10 տան 3 պուլունը գատար Գա-լաթատա Պանգ Եմթիլալ Օթթօման-տա բրօմէս պիլիթլէրի ֆիրուլթ ի-տիլմէթտէ օլունդու իլան օլունուր :

Տէրիսատէթ 1 մարտ, 1889

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Բուսիլի տէմիր Եօլարը միւտի-րի Մ. Կրօսօյց տուն Պալը Ալիեթ կիտէրէք, սատրագաթ հաղըթլէրիլլէ միւրագաթ իթմիլլէր տիւր : Ղալիպա միւմալիլէյ, պարօն տը Հիւր Թարա-թունտան հիւքիւմէթի Սէնիյեթեթ ի-թա օլունաճագ օլան 27 պուլունգ միլեթ ֆրանգըն սուրէթի իթաթնա տայիլ միւրաքթեթտա պուլունմուշ տուր :

Թեչքիլը-տաղըրուսումաթ միւ-տիլի Վարդանբալագատէ Պողոս պէյ Թեքիլ-տաղըրտան տուն Տէրիսա-տէթէ կեմիլ տիւր :

Իտարէյի Մալսուսէնիլ Թրիե-թեթէ իշլեթեթեթ վարօրուն պիլի-ն-ճի սեֆէրի էօնիւմիւրգտէրի քեչեթն-պիլ հիւնիւ Տէրիսատէթտէն հա-

րեթեթլէ Գալեալի-սուլթանիեթ, Իգ-միր, Բրեվէգա, Բարկա, Մօրթօ, Գօր-ֆու, Այ-սարանտա, Օլօնիա, Տը-րաճ վէ Շէնքիլ իսկէլէրիլն ուղ-րաեթպ, Թրիեթեթեթ կիտէթեթիլ իլան օլունմուշ տուր :

Կեչեթլէրտէ Տէրիսատէթէ կե-լէն Մաճարըլ ժէնեթալ Թիւրիւն տեվէթի Ալիեթ վէ Եօնան չըմէնտը-ֆէրէրի խալիլլարըն ինչաթ իմ-թիեթալը իթիտա իլլէտիլի, վէ միւշարիլլէյին իրաեթ իլլէտիլի չարթ-լարըն հիւքիւմէթի Սէնիյեթեթն ալ-գումունա մուվաֆթը սուրէթտէ ի-տուլի իշլեթիլ տիւր :

Հիւքիւմէթի Սէնիյեթեթ ճանիպի-տին միւպաեթա պուլունիլ Գիւր թօրլարըն մուաեթեթիլն մեմուր օլան Մալիթ բաչա հաղըթլէրի, Ալմանիստա Էնէնտէ քեթային Գիւր-ֆապիլգասըն միւթեթէթէթ Տէ-րիսատէթտէն հարեթթ իթմիլ տիւր :

Տիւն Վարդանտան չէհրիլլէթ մու-վաթլէթի լաղըմ կեչէն Գիւն նամ վարօր, սիստէն տօլաեթ պիլ մահէլլ-տէ գումա օթուրտուղունտան, բօս-թա չանթալարըն ալմագ իւզըն մա-հէլլի մեքթիլլէ Լօյտ վարօրլարըն-տան տիլկէր պիլ վարօր կեթունթիլ-միլ տիւր :

Եպու Էլ Չիեթ Թեվֆիդ պէյ է-ֆէնտի հաղըթլէրիլն պիլեթիլ պի-րատէրի օլուն, Բալմալ թահրիլաթ քիթապէթիլտէ պուլունան Պէհէթ պէյ, կեչէն քեչեթիլլէ կիսեթիլ գալ-մագամը գաղա Անտոն իքրատիս պե-յին խանթիլտէն քեթի իլ ամէթ-կեթալնա ալմէթ իտէրքէն, Եօլտա, էհալիտէն պիլ Բուժ թարաթունտան գաթլ իտիլմիլ, վէ գաթիլ ֆիւրար իտիլ, կեթիլ իլ արանմագտա պու-լունմուշ տուր :

Հօճա բաչատա Պրուսա օթիլլէն-տէ իլ ամէթ իտէն միլլեթիլ գալմա-գաթլարընտան վէ Շամը շէրիֆ էհա-լիլտէն Ապիլլ-Քէրիմ էֆէնտի, Եանընտա իքի իթիլլէր տահա օլունու-ղու հալտէ, կեչէն բաղար իլլէթիլ կիսեթիլ Պէյօղլունտա Գօնգօրտիա թեթլթոսունա կիտիպ օթուրմագ-տալար իքէն պիլմէթիլլէրիլ պիլ չալսա Եանընտա կեչէրէք, վէ քէնտիսի-տէ Շամտա ագրապաթ օլունդունու պէեթան իտէրէք, մուհապպէթ վէ սէօհպէթտէն սօնրա, սաթ 9 տա ճիւլէթի պիլլիլտէ մեքթիլ օթիլլէ ալմէթլէ, չալսը մեքթուժ միւմալ-լէյ Ապիլլ-Քէրիմ էֆէնտիլն իւ-զէրիլտէ պուլունան 48 իլրա գըյ-մէթլիլտէ պիլ ալթուն սաթ իլէ գօրտօնունու վէ 8 իլրա գըյմէթլի-տէ պիլ զիւմիլտ թալը պօեուն պաղը իլնէթիլն ալա վէ սիլգաթլէ սալունչտուղու խապէր վէրիլմէթիլ իւ-

զէրիլն, չալսը մեքթուժ թօլիլտէ թեթարիլն իպթիտար օլունմուշ տուր :

Բաղար կիսեթիլ Չագմագըլար Եօլունունտա պիլ սարաֆ տիւր-քեթաննա իլըսըլար կիլէրէք, օրա-տա պուլունան գասաթ գըրըպ, 400 լիւր գատար ալչէ վէ չըմէն-տըթէր էսհամը ալըրըլար տըր :

Քէյֆիլլէթ զապլթաճա մալիլմ օլունգտա, մեքթիլ տիւրքեթան տե-րունիլտէ Եաթմագտա օլան Արթիլ նամ համալըն սարիգ օլունդու պաթէթ թահգըր մէյտանա չըրըպ, մեքթուժ իլէ պաղը չիւպէթիլ քէսան տէրտէթ իտիլմիլլէր տիւր :

Թահթա գալեթ պիլ տիւր-քեթանտան իլըսըլարը մալիլ օլարագ պէլ ալթը արագա Եիւքիլ էչեթ չը-գաթլըլլէ վէ սօղրուճա Պալը զապ-թիլլէթ կեթիլլէրիլմիլ տիւր :

ԸՍԹՐԻՏԵԱ ԲԱՆԱԵՐԸ

Իէֆիլիլիլ Միւրիլլէթ իշպու բանաեթը չու Եօլտա թարիֆ իթ-միլ տիւր :

Տիւնքի կիւն Բուժարըն ըսթիլտ-եթ բանաեթը վէ Գարնալալն սօն հաթթաթ օլմագ հասէպիլլէ, ըս-թիլտեթալար էթէթէթ ալգուլի-թատա պուլունմուշար տըր, Պէյօղ-լու վէ սալիլ մահէլլէրտէ խանթիլ-տէն զիեթաթէթ ըսթիլտեթ միւպա-եթա իտիլմիլ տիւր : Ըսթիլտեթ ալա մեթանլար տա, միտիա, թարագ, թագէ սարմըսագ վէ թէրէ Եեթիլ-լէր տիւր :

Բանաեթը Պէյօղլունտա Թաթալ-լատա իմրա իտիլմիլ տիւր, Պիլլէրէթ քէսան սապահլաեթն սաթ 1 վէ 2 տէն իթիպարէն օրտեթ կիթմէթէ պալալմըլար տըր : Պիլ չօգ էրքէք վէ գատըն, տիւրիլ տիւրիլ մաս-խարա գըեթթիլլէրիլ կիլէրէք, պիլ թագըր ալթարա պիլմիլ, վէ պիլ թագըր տա Եանան կիթմէթտէ պուլունմուշար տըր : Աթլարա պիլ միլ օլանլար, էօնլէրիլտէ գունա-տան պալաթաթագ, տալուլ, զիլ, տարպուգա, լաթէրնա, ինճէ չալըր, վէհասըլ հէր նէ տիւրիլ չալըր վէ սէտա իթէթիլլէր իսէ, ճիւլէթիլ մէվ-նունիլլէթլէ Թաթալաթա կիթմէթ-տէ պուլունմուշար տըր : Պունլար-տան պիլ թագըր տալիլ քէզալիք մասխարա գըեթթիլլէրտէ օլունգ-լարը վէ էօնլէրիլտէ ինճէ վէ գալըն հէր տիւրիլ սէտալար չըգարան միւթլէրիլ չալըլար պուլունմուղու հալտէ, Եօլարտա օլանտա օլանտա, Թաթալաթա պուլունմուշար տըր : Հաթ-թա պունլար միեթանտա պուլուն-նանլարտան սէրիլ քիլիլ համալ

գըեթթիլլէր կիլիպ, տէթթ գօ-ճաման սըրըլըն օրթաթնա անճագ 100 տիլլէթ սու ալըր պիլ ֆըր թագլիլտի պաղաթաթագ, պունու քէմալը էհէթիլլէթլէ գալտըրըպ Թա-թալաթա գատար կեթիլլէրիլլէր, վէ պու սուրէթլէ մասխարալըլըն սօն տէրէթէթիլ վաթը օլունլար տըր : Օրատաթի վուգուաթա կեչին-ճէ, պիլ չօգ սէյիլլէրէթ էթրաֆա տօլունլար տըր : Գատըն վէ էրքէք մասխարալար չաեթլարա Եանըլա-րագ, իշկիլլէր իշտիլլէր, վէ ըսթը-րիլտեթ վէ սալիլլէր Եեթիլլէրտէն սօնրա, չալըր չալտըրըպ վէ մասխարալըլ ի-տիլ, ագչամա գատար օեուն օլնա-մըլար տըր : Մասխարալար օրատա պուլունմուղալար միւտէթէթ, հա-վանն սէրիլլէր օլմաթնտան տօլաեթ իւլիլտիլլէրիլտէն, ագչամ սաթ Եանըլմրատտէթիլտէ Պէյօղլունտա վէ սալիլ մահէլլէրտէթ իգամէթ-կեթալարնա ալմէթլէ ըսթմաղա չալըլմըլար տըր :

Չապլթա մեմուրլարըյա աթթըր գաղաղօլ միւթէթլէրիլ միւթէթա-տիլլէր կեթէթէթ պիլ վուգուաթ օլ-մամաթնա սալ ու ղայթէթ իթմիլ-լէր տիւր :

ԹԵՎՃԻԶԱԹ

Մալիլեթ նեղարէթի ճէլիլէթի միւս-թէլարըլը, տիւրունը ումուլիլէ գօ-միսթիլլէրիլ քէմաթան էօհտէթիլտէ գալմագ իւզըն նաղիլ էֆէնտի հաղ-րէթլէրիլ :

Շուրաի տեվէթ ալալըլը, մալիլեթ միւսթէլարը սապըր Աթիլ էֆէնտի հաղըթլէրիլ :

Հիճագ վիլաեթիլ տալիլլէրտէ վա-գը Լիլթ գաղաթ գալմագալըլը, ա-սաթիլլէր Շահանէ ալալ էմիլիլլէրտէ միւթէթալիլտ Մուսթաֆա էֆէնտի Սիվա վիլաեթիլ տալիլլէրտէ վա-գը Լալիլ գաղաթ գալմագալըլը, Մէթթէպի Միլլէրիլ Շահանէ մէթ-գունլարընտան Ահմէտ Բէյիլ էֆէն-տիլ :

Ատանա վիլաեթիլ պիտաեթ մահքէմէթի ճէգա տայիլլէրիլ իրեթաթ-թիլ, Սուրիլ վիլաեթիլ պիտաեթ մահքէմէթի ճէգա տայիլլէրիլ իրեթիլ Հիւսէյին Եահեթ էֆէնտիլ :

Սուրիլ վիլաեթիլ պիտաեթ մահ-քէմէթի ճէգա տայիլլէրիլ իրեթաթ-թիլ, Տիւրապէթիլ պիտաեթ մահքէմէթի ճէգա տայիլլէրիլ իրեթիլ Եսպագ Թէվ-ֆիլ էֆէնտիլլէր թէվֆիլ :

Պուլկարիլտան մէթիլլէր մէպուսա-նը աղաթնտան Հիւսէյին Թահսին պէյ իւթպլէյի սանիլլէր սընթըր միւթէթալիլլէր վէ Ահմէտ Լուլթիլ պէյ տալիլ իւթպլէյի սանիլլէր սը-նըթըր սանիլլէր :

Օրման վէ մէտալիլ իտարէթիլ Թահ-րիլաթ գալէթիլ քէթէթէթիլտէն իւպ-րիլ էֆէնտիլլէր հալիլ օլունդու իլլիթ-

Պու. ատէմ ինթիւար Մարթէն Մօն-
թէն նամընտա պիր տօղրամաճը օլուպ,
Շինօն եաղըննտա վազը Սէնթ-Է-
թիէն գարիւնսինտէ իգամէթ իթ-
մէքտէ տիր։ Միւմաիլէյ, 1848 սէ-
նէսի ճէնկեալէրէնտէն օլուպ,
Փրանսանըն ինթիւարը ազիմի հէն-
կեամընտա, կիւեա ֆէվզէլատէ պիր
վաթանբէրվէրլը իպրազ իթմէք իւզ-
րէ, սաչլարընը ասլա բէստիրմէք
սուրէթիլլէ եաս ու մաթէմ թութ-
մադա եէմին իտէր։ Մարթէն Մօն-
թէն ահտ ու բէյմանըն ֆիլհագրգա
պօզմանըպ, պու կիւնքի կիւն պու
ատէմ պաչընըն իւզէրինտէ գօնու
րէնկինտէ վէ ֆիթիլ շէքլինտէ գալըն
պիր սաչ էօրկիւսիւնիւ համիլ իմիշ
քի, պու էօրկիւ, յունվար իպթի-
տաքընտան պէրու, 1 մէթրօ 77 սան-
թիմէթրօ գատար պիր ուզունլուզ
քէսպ իթմիշ տիր։ Միւմաիլէյ սա-
չընըն պու տէրէճէ բէսրէթ ու մէպ-
զուլիեթ բէսպ իթմիշ օլտուղուն-
տան տօլաեքըն քիպըն ու ազամէթի
ֆէվզէլատէ իգհար իթմէքլէ իմրարը
էվգաթ իլլէմէքտէ իմիշ։

ԻՊԵՐՊԱՆԵ ԷՕՄԻԻԼԵՐՏԵՆ ՊԻՐ ՆԷՊԶԷ
Նիւ-Եօրգ սէրէնսինտէն վէ իշկի
թիւնճարընտան օլուպ, իսմէթ ու
իթիպար ճիհէթիլլէ խայլի քէսպի
չէօհրէթ իթմիշ էրպապըն նամուս ու

հայսիեթմէն պուլունան իքի զաթ
հագգընտա Ամէրիգա զաղէթալարըն-
տա միւնտէրիճ ըիվաեաթա նէզա-
րէն, միւմաիլէյ հիւմա միւտտէթի
էօմիւրլէրինտէ պիր գատէհ օլտուն
միւսքիրաթ ասլա իշմէմիշլէր տիր։
Ամէրիգալարըն մէշուպաթ հագ-
գընտաքի իմաքլարը (ժուժկալու-
թիւն) շայհանը նազարը տիգգաթ
օլուպ, միւնթէմիայը Ամէրիգա րէ-
յիսի ճիւմհուրու մըթըր Գլէվլէն-
տըն տալի էօմիւրինտէ պիր տամիա
իշկի իշմէմիշ օլտուղունու զիքը ու
պէեան իտէրիզ։

Ամէրիգալարտան պազըլարընըն
մէշուպաթ ու միւսքիրաթ իսթիմալի
պապընտա շէօհրէթ կիրը ալէմ օլան
պու տէրէճէ իմաք ու բէրհիքընար-
լըզլարը, իշկի մէֆթ ունլարընա ֆէվ-
զէլատէ միւնտիր պիր իթար սա-
եքլա սէզա տըր։

ՄԻԻԹԵՄԵՎՎԻԻԻՃ ՃԵՍԻՄ ՊԻՐ ՍԵՐԿԻԻ
ՈՒ ՄՈՒՄԻ
Այմանիտա Շիրքէթի ինրաճիե
նամընտա պիր շիրքէթ վար տըր։
Շիրքէթի մէքըրլէ՝ պիւեիւր պիր
սէրկիի ումուսի սուրէթինտէ ճէսիմ
պիր վարօր ինչասը զըմընտա 5 միւ-
եօն մարգ (250 պին իրա) մէսարիֆ
իսթիեարընա գարար վիրմիշ տիր։
Վարօրը մէքըրլ իսկէլտէն իսկէլէ-

եէ իճրաի սէֆէր իտէրէք, Այմանիա
ասարը սէնաեթիլին էքսէրիսին էն-
զարը ումուսիեէն արզ իտէճէք տիր։
Շիրքէթի մէքըրլէն պու պապտէ
նէշը իթտիկի բրօկրամտա օգունտու-
ղունա կէօրէ, վարօրը մէքըրլ Գալգի
Վիլհիլմ (Իմբէրաթօր Վիլհիլմ) թէս-
միեէ օլունուպ, պիր Այման թէրսա-
նէսինտէ ինչա օլունաճադ, վէ 564
գատէմ պօնունտա, 66 գատէմ է-
նինտէ վէ 40 գատէմ երիքսէլիլին-
տէ պուլունաճադ տըր։ Վարօրըն
գուվլէյի թահրիքիլիեթի (Փօրս մօթ-
րիս) տէրէճէյի ֆէվզէլատէնտէ օ-
լուպ, տէօրթ գըլթա մաքինա օտա-
սընա մալիք օլաճադ, վէ մալգէմէյի
ինչալիեէն պաչընա Այման չէլիլին-
տէն իպարէթ պուլունաճադ տըր։
Պունուն 2 սէնէլիք սէյրի սէֆէր մէ-
սարիֆի 3 միւեօն 150 պին մարգ
թախմին օլունուպ տուր։ Իշպու վա-
րօրտա ֆիրուլթ օլունաճադ օլան
էմթապի միւսթէլիֆէնի իքի սէնէ-
լիք հասըլաթըն նիհաեթ 7 միւեօն
260 պին մարգ հիսապ օլունուղու
թազտիրտէ, 4 միւեօն 110 պին մարգ
(100 պին իրա) հասըլաթըն սաֆիե
թէրք իտէճէք տիր։ Սէֆիլէյի մէք-
ըրլէ 1890 սէնէսինտէ նէվ - պէհա-
րընտա Համպուրկտան հարէթ ի-
տէճէք տիր։ Պու վարօր՝ տիւնեանըն
էն պիւեիւր վարօրու ատտ օլունուպ,

Ինկիլթէրրանըն Կրիթ Իսթիլմ նամըն-
տա պուլունան վարօրունա, քի 692
անագ պօլունտա, 83 էնինտէ վէ 58
իրթիֆաընտա տըր, նիսպէթէն ի-
քինճի տէրէճէ ճէսամէթինի հաիզ
պուլունուպ օլաճադ տըր։

ԻԼԱՆ

ԻՇՊՈՒ ՆԱՍԻԶԱԹԸ ՍԸՀՀԻԵԵԹԻ

ԲԷՍԻՊ ՀԸՅՁ ԻՏԻՆ

ՍԲԷՍԻՖԻԳ ՄԱՆԱՐԱ նամ մուալլիճէ
իլէ, 24 սաաթտա չօճուգլարը պօղմա-
ճա, վէ հէր սինտէ օլան քիմսլէրին-
չիտտէթլի վէ նէպլէի էօքսիւրիւքլէրի-
նի շիֆա իտէպիլիւրսինիզ։ Պու մուալի-
ճէ, երիմի սէնէ մուվաֆֆադըյէթլէ
իճրա իտիլպ, թէսսիթիլին պիրապիր
օլտուղու անլաշըմը, վէ բէք չօք մէմ-
լէքէթլէրտէն միւքեաֆաթլար վէրիլ-
տիկի կիպի, ճէմլյեաթը իլմիեթ թարա-
ֆընտան տալի մազհարը թազտիր օլ-
մուշ տուր։

Շարգտա ումուսի տէրօսու՝ Տէրիսաա-
տէթտէ Գալաթատա Գարաքէօյտէ վազը
Տէյրիմէն խանընտա 8 նիւմէթօլու Ան-
թրըքօ Զարմասէթիք նամմաչէլ տիր։
Մուալիճէնի իսմի՝ ՍԲԷՍԻՖԻԳ ՄԱՆԱՐԱ
տըր։

ՍԱՀԻՊԻ ԻՍԹԵՅԱՅՎԷ ՄԵՍԻՆԻՆԻ ՂԱԶԵԹԱ

Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ՊԷՅՈՂԻՍ ԹԱԳԱԽԻՄ հաաաեթի Ն. 65 տէ վազը

գոււմ, հիւքմիւ գանուն իգթիզաքընճա, ճանիի հագըգի Մօնմանէօր
իլէ պիրիլքտէ եէնիտէն ճինաեթ մահքէմէսի հուգուրունա չըգարը-
լաճադ իտի։ Մարի Տօրիա, զէվճինի, էսնաի մահպէսիեթիլինտէ կէօ-
րէմէթիպ, վազաա պիր խայլի տէֆա մէքթուպլար եազմը իտի իսէ
տէ, պու մէքթուպլարըն հիշ պիրինտէ, էվլատլարընտան պահս
իթմէկէ ճէսարէթ իտէմէմիշ իտի։ Պինապէրին Տօրիա՝ օ պիշարէլէրին
էօլմիւշ օլտուգլարընտան խապէրտար օլմաթըր կիպի, էվլինին եան-
մըշ օլտուղունա տայիր տալի մալիմաթը պուլունմաճադտա իտի։
Եալընը իքինճի տէֆա ճինաեթ մահքէմէսի հուգուրունա չըգա-
ճաղընը, պէրաիթին պիթթաստիգ իլան իտիլէճէկինի, վէ Պու-
րէյին ասըլ գաթիլին մալիմ օլաճաղընը պիլիեօրտու։ Մէրգոււմ,
իշպու խապէրի իլք տէֆա ախզ իթտիլինտէ,
— Տօղրուսու մէմիւլ իթմէեօրտոււ... հագըգէթէն բէք պախ-
թիեար պիր ատէմ իմիշիմ, տէտի։

Պու ճիհէթլէ, Մարի Տօրիա, զէվճինին սաաաթթիլին իլալ
իթմէք իսթմէմէթիլինտէն, ճիկէրքարէլէրինին վէֆաթը խապէրինի
պիլտիրմէեէ ճէսարէթ իտէմէմիշ իտի։

Մօնմանէօր, մահքէմէտէ, քէնտիսինի միւտաֆաաեա վէ եա-
խօտ ինքիարէ գալըքլմաեքլա, Մ. տը Մօրէնին մուվաճճէհէսինտէ
իթտիկի կիպի, ճինաեթ իթարաքընը թէմմալլէ իգարը, վէ
միւնաղաթընա պէքլէտիլինի տէրմիեան իլլէտի։

Տօրիա, պէրաիթի իլան օլունարադ, մահքէմէ տայիրէսինտէն
չըգարքէն ալգըշլանտը։ Մօնմանէօր տէ, իտամ ճէզաքընա մահքիւմ
օլտուղունտա, հիւքիւմէթ թարաֆընտան թայիլին իտիլէն ալօգա-
թընա, — Պու գարարը վէ հիւքմիւ զաթէն պէքլէեօրտոււմ, տէտի։

Մօնմանէօր՝ տալաքընը զայպ իտէճէկինի էվլէլճէ պիլտիլինտէն,
քէնտի թարաֆընտան ալօգաթ նասպ իթմէմիշ իտի։ Թէմիլի իտա-
վա տալի իթմէք իսթմէմէտի, վէ ճէզաքընըն աֆվընը իսթիւհամ
զըմընտա ատէթտէն օլան իսթիտաեք տա իմիլալմաեքլա, պիլա
ֆիթուր վէֆաթընա պէքլէտի։

Մարի Տօրիա, զէվճէսինին իքինճի մուհաքէմէսինտէ Վէրսայլա
կէլիլ օլուպ, չիւնքի պիր սէնէտէն պէրու անըն մահքիւմիլիեթիլին-
տէն տօլաեք տիւլար օլտուղու ար ու հիճապտան նաշի միւզտարըպ
օլմուշ օլմաթըլա, պու քէրքէ պէրաիթի զիմմէթիլին իլանընտա
հաղըր պուլունմանը պիլգաթ արգու իթմիշ իտի։

Բէյիսի մահքէմէ, «Միլէլ Տօրիա, սէպիլինիզ թախիլիեէ օլուն-

մուշ տուր» տէտիլինտէ, Տօրիա, վազաա օրատա պուլունան բէք
չօք ահրապաքընա թէսաաթիլ իթտի իսէ, եալընը զէվճէսինի ա-
րամագ իւզրէ էթրաֆա կէօզ կէզտիրտի, վէ մէքընմէեի կէօր-
տիւկիւնտէ, «Մարի՝, սէվկիլիւմ Մարի՝» տէտի, վէ այնի վա-
գըթտա զէվճ ու զէվճէ աղլաեարադ, եէկտիկէրէ սարըլտըլար։ Պա-
տէհու Միլէլ Տօրիա, զէվճէսինէ խիթապէն,
— Նէ՛ գատար թէպալիլ օլմուշտուն, պիշարէ Մարի... սաչլա-
րըն գարա իքէն, շիմոի աղարմըշ... սէնի թանըմագ իլին հէր հալ-
տէ պէնիմ կէօզլէրիմէ իլթիեաճ հասըլ օլտուղու չիւպէսիզ
տիր, տէտի, վէ պատէհու էթրաֆընա պազարադ, — էվլատլարըմ
նիլին պուրատա տէյիլ տիրէր, տէյի սիւալ իթտի։

Մարի զէվճինի միւսթաղադը քէտէր իթմէմէք իւզրէ, հա-
գըգէթի հալի անինտէ պէեան իտէմէեիպ, սայիր պիր մատտէտէն
պահս աշտը։

Պունլար եաեան Կարչա գատար կէլիպ, Միլէլ Տօրիա, էվլինին
խարապալարընը կէօրտիւկիւնտէ, իգհարը էսէֆ իթտի, վէ մուախ-
խարէն զէվճէսի, պիլմիւնասիպէ, Բասգալ վէ Հանրինին վա-
գըպը միւքէտտէլէրին անլաթտըղընտան, պիշարէ իլթիեար՝
հէօնկիւր հէօնկիւր կէօզ եաչլարը տէօքտիւ, ֆագաթ պու եաչ-
լար՝ աճըսընը պիր տէրէճէ թախիլիլ իլլէտի։

Յունիս այը սօնլարընտա, եանի Պուրէյլին գաթլինտէն հէման
պիր սէնէ սօնրա Մօնմանէօր գաթլ իտիլտի։ Մէրգոււմ, պաչը կիլ-
եօթիլն ալթի ալթընա կիրտիլինտէ, ասլա զաաֆէթ հիսս իթմէ-
եիպ, էն սօն տագըգատա Լիւսիէնին իսմինի թէլէֆֆիլը իթտի-
կինին ժանտարմալար թարաֆընտան իշիտիլմէսինէ պազըլըր իսէ,
օլ էսնատէ մէզպուրէտէն զայրի հիշ պիր միւլահաղապը օլմամըշ իտի։

Լիւսիէն, ճէզաի իտամըն իճրա օլունտուղու տագըգատա,
Կարչտա տիզ իւզըրինտէ, մէրգոււմ իլին տուա իտիեօրտու։ Կօ-
թիեէն կէլինճէ, հէր նէ գատար էվլէլճէ, ժանա, «Գաթըլիեահա
չըգտըղըն զէման հաղըր պուլունաճաղըմ» տէմիշ իտի իսէ տէ, պու
վատընը իճրա իթմէտի։

ԹԵԼԵԿՐԱՖ

Վաշինգթոն, 4 մարտ. - Րէյնիսի ճիւղակներուն գրաւած օդանւան պիւր պէտանանամէսինտէ, սանտիի մահէն լինէնին թէրադգըսը մագաէտիլէ էմթաւա վէ մամուլաթը էճնէպիւնէնին մէննի տուխուլի, վէ եախօտ աղըր կէօմիւք լէսմի ալթընա ալընմասը ուսուլինին պէրտէվամ օլտուղու իշար, վէ թապիլիյէթ դա-նունընա պաղը թատիլաթ իճրասը թալէպ իտիլմիշ, վէ Ամէրիգա մէ-մալիքի միւսթէմիասընըն՝ էվրօթա ուսուլունու միւտախէլէտէն հէր վաղըթ իճթինապ իթտիկի, վէ պի-նապէրին հիշ պիւր էվրօթա հիւքիւ-մէթինի տէ, Ամէրիգայը մէրքէդիտէ գանալ իհտասը վէ միւսթէմիքեաթ թէէսսիսի խուսուլարընա սայ իթ-մէնէճէկի տէրմիտէն գըլընմիշ, վէ Ամէրիգա մէմալիքի միւսթէմիասը-նըն սուլէրէրվէր պիւր բօլիթիգաեա սալիք օլտուղու իլալէթէն պէտան իլէ, գուվլէյի պահիւնէնին թէգ-եիտի մէտհ ու սէնա իտիլմիշ տիւր:

Լօնտրա, 4 մարտ. - Մ. Հէրպէր Կլաւորթընըն ահվալը սըհհիւնէսի իլիլէշմիշ տիւր:

(Պիւ վասըթա ալընան թէլէկրաֆիար)
Պէրլին, 29 փետրվ. - Բուսիա վէ-

լիւ ահտը կրանտիւգ Նիգօլա Ալէք-սանտրօվիլին Հէս տուգասընըն քէ-րիմէսի բրէնսէս էլիգ իլէ իզտիվա-ճընտան սարֆը նաղար օլունտուղու-նու Պէրլինէր թաղալաթ զաղէթասը եաղընօր:

Իզտիվաճը մէգըիւրտէն ֆէրաղէթ իտիլմէսի, միւշարիլէյ Ալէքսանտրօ-վիլին Գարատաղ բրէնսէսլէրինտէն 16 եաշընտա պուլունան ինանը իգ-տիվաճ իթմէք արղուսինտէ պուլուն-տուղունու պէտան իթմէսինտէն ի-լէրի կէլտիկի, Բէթրէսպուրկտան մէգըիւր զաղէթաեա իշար իտիլմիշ տիւր:

Լօնտրա, 1 մարտ. - Ուստի Հալ-ֆատան Տէյլի Նիուզ զաղէթասընա վարիտ օլան մալիւմաթա նէղարէն, էմին բաշա հէյնէթի սէֆէրիւնէսի Պահրէլ Ղաղալ մէվգըլինտէ եէրի-լէր իլէ մուհարէպէ իտէրէք, պու-լարը մաղլուպ իլլէմիշ տիւր:

Պէլկրատ, 1 մարտ. - Դրալ Միլան իլէ վէլիի ահտը հաղարաթը Լիպէ-րալ ֆըրգասը երքեանը թարաֆըն-տան վէրիլէն պիւր պալօտա հաղըր պուլունմիւշար տըր: Պու մինասի-պէթլէ գրալ հաղըթլէրի էրքեանը մէգըիւրէ լէյլիի օլուպ, Բուսիա թարաֆտարը պուլունան Մ. Բիթիլի հաղըրտա իպրաղը ասարը թէվէճ-ճիւհ իլլէմիշ տիւր:

ՍԱՐԲԱՅԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԿ	
Գալաթա 21 փետրվար	
հ. գ. ուսուլմի 20 գար. դ. ք.	17 23
հ. գ. փետրվ. 21 ալըյ. տուպլը գ. ք.	17 20
Իւնիֆիէ գար. փետրվ. գուր	
Սէրի . Ա. Իսթիգրազ	28 20
Ս. Ա. Բ.	16 25
Ս. Գ.	17 20
Բուսիլի շըմիտըֆիլի	49 50
Ագշէ ֆաիդի	7 00
Բաթօր	20 00
Հէվալէ Կի	27 12
ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՈՆԱԲԸ	
Գրէալի Կէնէրալ	9 44
Սթամալ պանգասը	7 27
Սօսիլթէ Ժէնէրալ	4 30
Թրամվոյ	4 8 12
Սօսիլթէ օթթօման պանգասը	4 39
ԱԻՉԷԼԻՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ	
Սամ. վրասը 100 շրուշտան	Ղ. Բ.
Պէնալ Մէճիտիէ ֆարգը	108 26
Մէթալիք	102 20
Պէշիլք	103 30
Ալթըլը	103 30
Պաղըր	100 00
Գայմէ	100 00
Ինկիլիկ լիւտը	114 00
Ֆրանսիւզ ալթուէն	88 03
Բօլ	94 00
Գրէմիլ ալթուէն	51 45
Գարսօն գայմէսի	8 40
Իսթիգրազը տախիլ	00 00
Սապահ	43 25
Էօյլէն	43 25

ԻԼԱՆ

ՄԻՖԹԱՀ ԻԻԼ ԻԻԼՈՒՄ
ԻԼՄԸ ՆԱՀՎ (ՀԱՄԱԶՈՅՈՒԹԻԻՆ)

ԷՍԷՐԻ

ՅԱԿՈՒ Յ. ՓԱՇԱԵԱՆ

Օսմանլը լրսանընըն քրթապէթընըն մէքթէպլէրմըզտէ սուհուլէթլէ թահվ պըր ըրըն Փաշաեան Յակոբ էֆէնտի-նին եիւրմի սէնէտէն պէրու սէպգաթ էտէն խտմէթի, վէ պու անէ տէկին շու ուղըրտա նէշը էյլէտիկի էսէրլէրինին պըր դաշ տէֆալար թապ իլէ հիւսնիւ գապուլիլէթի, իշպոն էոէրինին տալի մէրղուպիլէթին տէլիլի քեաֆի տիւր:

Գիթապը մէգըիւրաէ իլմը նահվա տայրի գալախտի, ուսուլը միւսթահ-սէնէ իւզրէ թարիֆ ու թէմսիլ էյլէ-տիքտէն մաստա, Ֆարսի վէ Արապի ֆիլիլի զայըր սալիմէրին վէ գալախտի տայրէնին զապթ ու բապթը միւսթէա-սիւր օլան սէպպլէրինին տալի կիւզէլէ իյզահ իթմիլէր տիւր:

Սաթըլըր Պաղտատեան քիւթիւպ-խանէսինտէ Իսթանպուլ Չաղմաղըլար էօգուշու Յակոբեան խան, վէ հէր քի-թապըլարտա Ֆիյ 6 զրուշ:

Կօթիէ, մուհարէպէնին իրթէսի սէնէսի, Լիւսիէն իլէ ագտը իզտիվաճ իտիպ, ֆագաթ Պէրնատէթտէքի չիֆթիլիկի եէնիտէն ին-շա իթմէք իսթէմէտիկինտէն, Պա-Պէրրի նամ մահէլլտէ պիւր միւլք սաթըն ալարագ, զէվէսիլլէ օրատա եէրլէշտի: Ֆագաթ, Լիւսիէնի գըղգարընտալը Գլօտինտէն աեըրմադ իսթէմէտիկի կիպի, Տօրիա ֆամիլէասընտան տախի աեըրմադ: Պինապէրին Գլօտին, գըղգա-ընտալընըն նէգտինէ կէլիպ, օրատա, Ժօրթա վագը օլան վատը մուհիպինճէ եաս իչինտէ էօմիւնիւ կէչիւրմէեէ պաշլատը:

Տօրիա իլէ Մարիէէ կէլինճէ, պուլլար տա, էվին էթրաֆընտա վագը վասի պիւր պաղչէեէ նաղըր թային օլունտուլար:

Տօթուսուլ Գուրլանտ տա, բօլիա նէֆէրիլիլինի թէրքլէ, Կօ-թիէնին միւթէսարըրք օլտուղու օրմանտա վէ պու օրմանտան կէչէն չայտա, ալճըլըգ խըղմէթինի տէրիւհտէ իթտի: Վէլ հասըլ իշպու-քիթապըն թէէլիֆ իտիլտիկի զէման, պու մութլուլու շախալար, Շաթր նամ մահէլլ ճիվարընտա միւթէմէքըլին օլուպ, օրատա մէ-սուտէն իմրարը էվգաթ իթմէքտէ իտիլէր:

ԽԻԹԱՄ

Թէրքի հաեաթ իթմիշ օլան պիչարէ գարընտալընըն նաշէսի գար-չըսընտա, քէնտի իգրար ու իթիւրաֆընըլա արղը նէտամէթ իլլէ-մէնիլի իլթար իտէրիմ:

Ժան. - Պու իֆատէ, սիզտէն զայրի պիւր տիկէր քիմնէ թարա-ֆընտան վուգու պուլտուղունտա ճէվապ վէրիլիմ:

Մօրէն. - Պու իֆատէեի քիմ իթսին:

Ժան. - Լիւսիէն:

Կէնճ գըղ, իշպու սէօղիւ իշիտինճէ, իքի կէօղլէրինի սիլէրէք աեաղա գալգտը, վէ Մ. տը Մօրէն քէնտի իֆատէսինէ պէքլէտիկի ճիհէթլէ,

— Ժան, ճինանէթինիլի իգրար իտին, տէտի:

Ժան. - Պանա էմը մը իտիւրօրսուուգ:

Լիւսիէն. - Խայր, բէճա իտիւրօրում:

Ժան. - Բէճանըղա իթաաթլա, Պուրէյլի էօլտիւրտիւկիւմիւ, 50,000 ֆրանգընը սիւրգաթ իթտիկիմի, վէ Գլօտինի սըչան օթու իլէ զէհիլլէմէեէ սայ իլլէտիկիմի իգրար ու իթիւրաֆ իլլէրիմ:

Գուրլանտ. - (Մուվաֆֆադըյէթինտէն տօլաեը քէյֆէնէէք.) Հէլէ շիւլըիւր...

Պու իգրարտան սօնրա Մ. տը Մօրէն օրատան տիշարը չըգտը, վէ Գուրլանտ իլէ տիկէր պիւր բօլիա մէմուրու տա, ճանինին իքի թարաֆընտա տուրտուլար:

Ժան, մահէլլի մէգըիւրտէն կիթմէգտէն, Լիւսիէնէ պաղտը իսէ տէ, մէզպուրէ, Ժօրթուն նաղը եանընտա տիգ չէօքմիւշ օլտու-ղունտան, մէրգուսիւն պագըչընը կէօրմէտի, վէ պիւր աղ սօնրա Ժան պաշընը Էեիպ, թահթ էլհըֆղ տիշարը չըգարըլտը:

Մօմանէէօր մէսէլէսինին ատիլիէճէ թէսվիլիէսի, Գօմիւն վէ Բա-րիսին իքիլիսի տէֆաքի մուհասէրէսի վագըլարը սէպէպիլլէ պիւր գաշ հաֆթա գատար թէէլիլի օլունտու:

Վէրսայլ հապսխանէլէրինէ միւքիէէ մահպուսարը գապուլ օլունապիլտիկինտէ, Տօրիա եինէ Վէրսայլա կէօնտէրիլմիշ իտի: Մէր-